

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. M. 2016-03-21 SKUNDO**

2016 m. gegužės 2 d. Nr. S-89 (7-57/2016)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

Komisijos narės, pavaduojančios komisijos
pirmininkę
komisijos narių

Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus – pranešėjas
Linos Vosylienės

sekretoriaujant
dalyvaujant šalims

Jūratei Dalmantaitei
mokesčių mokėtoju M. M. , jo atstovui advokatui
Raimondui Mažuliui, mokesčių administratoriaus
atstovui Tomui Karosui

2016 m. balandžio 26 d. išnagrinėjusi mokesčių mokėtojo M. M. (toliau – Pareiškėjas) 2016-03-21 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2016-02-29 sprendimo Nr. 68-51, n u s t a t è:

Centrinis mokesčių administratorius ginčijamu sprendimu patvirtino Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (Klaipėdos AVMI; Inspekcija) 2015-12-22 sprendimą Nr. FR0682-794, kuriuo Pareiškėjui nurodyta sumokėti į valstybės biudžetą 3378,42 EUR gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM), 1239,73 EUR GPM delspinigius ir 676 EUR GPM baudą.

Byloje yra atliktas Pareiškėjo 2010-01-01–2011-12-31 laikotarpio GPM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimas, įformintas 2015-09-30 patikrinimo aktu Nr. FR0680-674 (toliau – Patikrinimo aktas).

Mokesčių administratorius, remdamasis bankų sąskaitų išrašais, Pareiškėjo paaiškinimais, mokesčių administratoriaus turima informacija, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Klaipėdos apygardos valdybos (toliau – Klaipėdos FNTT) vykdyto ikiteisminio tyrimo metu surinkta medžiaga, Lietuvos statistikos departamento pateikta informacija bei kita patikrinimo metu surinkta informacija, nustatė, jog Pareiškėjui 2011 m. trūko 72209 Lt piniginių lėšų patirtoms išlaidoms padengti.

Patikrinimo metu, siekiant nustatyti Pareiškėjo tikrinamojo laikotarpio pradžioje (2010-01-01) turėtą piniginių lėšų likutį, iš kurio galėjo dengti tikrinamuoju laikotarpiu patirtas išlaidas, kurios viršijo oficialiai gaunamas pajamas, buvo atlikta Pareiškėjo 2007–2009 m. gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizė bei vertinimas. Remiantis Klaipėdos FNTT pateiktais dokumentais, iš jų ir kredito įstaigų duomenimis bei mokesčių administratoriaus duomenų bazių informacija, nustatyta, kad iki 2007 m. Pareiškėjas niekur nebuvo dirbęs ir pajamų negavo. Pareiškėjo 2007–2009 m. gautos pajamos sudarė 15760 Lt, o patirtos išlaidos sudarė 42609 Lt. Taigi, nurodyto laikotarpio pajamų ir išlaidų balansai buvo neigiami. Pareiškėjui trūko pajamų patirtoms išlaidoms pagrįsti: 2007 m. – 5448 Lt, 2008 m. – 19792 Lt, 2009 m. – 1752 Lt. Įvertinus pateiktus kredito įstaigų duomenis, nustatyta, kad Pareiškėjo piniginių lėšų likučiai bankų sąskaitose 2010-01-01 buvo 142,78 Lt. Nurodytų argumentų pagrindu padaryta išvada, jog Pareiškėjas piniginių lėšų ne banke tikrinamojo laikotarpio pradžioje negalėjo turėti.

Patikrinimo metu Pareiškėjas nepateikė dokumentų, pagrindžiančių faktiškai patirtas išlaidas būtiniesiems poreikiams tenkinti bei išlaidas namų ūkiui ir buičiai sutvarkyti. Pareiškėjas 2015-09-14 paaiškinime nurodė, kad jo ir sutuoktinės S. M. tėvai jiems padeda pragyventi, duodami maisto produktų ir padėdami finansiškai. Patikrinimo metu nustatyta, kad Pareiškėjo tėvai turi įregistravę savo įmonę UAB „S1“, kurios veikla – mėsos ir paukštienos produktų gamyba, be to, turi daugiau kaip 10 ha žemės ūkio paskirties žemės, todėl galėjo padėti Pareiškėjui pragyventi. Įvertinus visa tai, Pareiškėjo tiriamojo laikotarpio (2007–2009 m.) ir tikrinamojo laikotarpio (2010–2011 m.) vartojimo išlaidos buvo skaičiuojamos pagal Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Statistikos departamentas) namų ūkio „Miestas ir kaimas“ namų ūkio vartojimo išlaidų rodiklius, kurie skelbiami Statistikos departamento internetiniame puslapyje www.stat.gov.lt, iš vartojimo išlaidų atimant 50 proc. išlaidų maistui ir nealkoholiniams gėrimams.

Dėl Pareiškėjo 2010–2011 m. gautų pajamų ir patirtų išlaidų. Patikrinimo metu nustatyta, jog tikrinamuoju laikotarpiu Pareiškėjui trūko piniginių lėšų 2011 m. įsigytam automobiliui pagrįsti.

Nustatyta, kad Pareiškėjas 2010 m. gavo 75469,20 Lt pajamų ir kitų piniginių lėšų, iš jų: 4674,99 Lt su darbo santykiais susijusių pajamų iš UAB „S1“; 70794,21 Lt pajamų iš veiklos pagal įsigytą verslo liudijimą (prekyba turgavietėse, suteikianti teisę verstis išnešiojamąja ir išvežiojamąja prekyba). Pareiškėjo 2010 m. patirtos išlaidos sudarė 71517,31 Lt iš jų: 62712,83 Lt sumokėjo už pirktas prekes individualiai veiklai vykdyti, įsigijus verslo liudijimą; 1200 Lt – A. K. už pirktą motociklą SUZUKI GSX-R 750; 1,50 Lt sumokėjo banko mokesčius; 139,78 Lt pervedė A. G. ; 230 Lt sumokėjo už baudas; 50 Lt – valstybės rinkliavas už Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos paslaugas; 1350 Lt – PSD ir pajamų mokesťį, vykdant veiklą pagal verslo liudijimą; 5833,20 Lt patyrė vartojimo išlaidas. Taigi, Pareiškėjo pajamų ir išlaidų balansas 2010-12-31 buvo teigiamas ir Pareiškėjas turėjo 4093 Lt laisvų lėšų.

Nustatyta, kad Pareiškėjas 2011 m. gavo 51464,70 Lt pajamas ir kitų piniginių lėšų, iš jų: 7626,99 Lt su darbo santykiais susijusių pajamų iš UAB „S1“; 30937,71 Lt pajamų iš veiklos pagal įsigytą verslo liudijimą; 50 Lt grąžino VMI; 850 Lt gavo kito turto nuomos pajamų iš UAB „S1“; 12000 Lt gavo iš UAB „D1“ už parduotą automobilį AUDI A8 pagal 2011-02-24 transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį. Pareiškėjo 2011 m. patirtos išlaidos sudarė 128894,62 Lt, iš jų: 28197,42 Lt sumokėjo už pirktas prekes individualiai veiklai vykdyti, įsigijus verslo liudijimą; 12000 Lt – S. M. už įsigytą automobilį AUDI A8 pagal 2011-02-22 transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį; 80000 Lt – S. M. už įsigytą automobilį *Mercedes Benz* CLS350 pagal 2011-03-01 transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį; 1000 Lt – A. B. už įsigytą automobilį *Subaru Legacy* pagal 2011-10-04 transporto priemonės pirkimo–pardavimo sutartį; sumokėjo 22,80 Lt banko mokesčius,

265 Lt baudas, 75 Lt PSD ir pajamų mokesčių, vykdant veiklą pagal verslo liudijimą, patyrė 7334,40 Lt vartojimo išlaidas.

Įvertinus Pareiškėjo 2011 m. gautas 51465 Lt pajamas ir pinigines lėšas, patirtas 128895 Lt išlaidas, 20 Lt lėšas, skirtas santaupoms banke sukaupti, nustatyta, kad Pareiškėjo 2011 m. pajamų ir išlaidų balansas buvo neigiamas, t. y. -76302 Lt (51465-127747-20). Įvertinus 2011-01-01 turėtą 4093 Lt piniginių lėšų likutį ne banke, nustatyta, kad Pareiškėjui 2011 m. trūko piniginių lėšų 72209 Lt (76302 – 4093) patirtoms išlaidoms padengti, t. y. automobiliui *Mercedes Benz CLS350* įsigyti iš S. M. panaudojo 72209 Lt pajamas, gautas iš nenustatytų šaltinių, kurių nedeclaravo ir neapmokestino Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pareiškėjas 2015-09-14 paaiškiniame nurodė, jog 2011 m. įsigijo automobilį *Mercedes Benz* už 80000 Lt, tačiau, iš kokių pajamų, neaiškina.

Centrinis mokesčių administratorius, išanalizavęs duomenis apie Pareiškėjo gautas pajamas ir patirtas išlaidas, konstatavo, jog faktinės Pareiškėjo išlaidos tikrinamuoju laikotarpiu (2010–2011 m.) viršijo gautas pajamas 2011 m. – 72 209 Lt. Atitinkamai Klaipėdos AVMI, remdamasi Mokesčių administravimo įstatymo (2004-04-13 įstatymo Nr. IX-2112, toliau – MAĮ) 70 str. 1 dalimi bei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos viršininko 2004-05-24 įsakymu Nr. VA-103 patvirtintų Mokesčio apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taisyklių (toliau – Taisyklės) 4.1 punktu (*mokesčių mokėtojo įsigyto turto vertė ir / ar asmeninės išlaidos per atitinkamą laikotarpį yra didesnės už deklaruotas pajamas*) bei pritaikiusi Taisyklių 6.3.3 p. nurodytą išlaidų metodą, tinkamai įvertino ir apskaičiavo Pareiškėjo mokesstinės prievolės dydį.

Dėl Pareiškėjo argumentų, jog jo atžvilgiu ikiteisminis tyrimas dėl Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 189¹ str. 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos buvo nutrauktas, centrinis mokesčių administratorius nurodė, jog Klaipėdos prokuratūros 2015-01-05 nutarime, kuriuo nutraukta ikiteisminio tyrimo dalis, nurodyta, jog nors Pareiškėjas ir negali pagrįsti dalies turto įsigijimo – 80717,67 Lt dokumentinėmis pajamomis, tačiau taip pat nėra duomenų, kad šios pinigines lėšas gautos iš nusikalstamos veikos. Aplinkybė, kad nutrauktas ikiteisminis tyrimas nesurinkus pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę dėl nusikalstamos veikos padarymo pagal BK 189¹ str. 1 dalį, savaime nereiškia, kad mokesčių mokėtojui nekyla mokesstinė atsakomybė. Pažymėtina, jog baudžiamoji teisė apibrėžia ribas tarp teisėtų ar neteisėtų veikų, t. y. leidžia nustatyti, ar gautos pajamos yra iš asmens atliktos nusikalstamos veikos (įstatymo uždraustos veiklos), ar gautos iš veiklos, kuri yra legali. LVAT 2007-05-28 sprendime administracinėje byloje Nr. A⁶ -238/2007 nurodė, kad pareiga mokėti mokesčius, atleidimo nuo jų pagrindai bei su tuo susiję klausimai yra reguliuojami mokesčių teisės aktais, todėl baudžiamosios ar administracinės atsakomybės klausimus reglamentuojantys įstatymai šiuo atveju netaikytini. Pareiga mokėti mokesčius atsiranda pagal mokesčių įstatymus, o baudžiamoji ar administracinė atsakomybė pagal kitus įstatymus, reguliuojančius su atitinkama atsakomybės rūšimi susijusius klausimus, t. y. skiriasi šių teisinių reiškinių pagrindai, skiriasi ir jų esmė bei tikslai, todėl tiek pareiga sumokėti mokesčius, tiek pareiga atsakyti už padarytą nusikaltimą, baudžiamąjį nusižengimą ar administracinės teisės pažeidimą gali egzistuoti vienu metu, kilti dėl vieno ir to paties veiksmo ar jo rezultato. Iš esmės, vienu veiksmu gali būti padaroma žala skirtingoms vertybėms, kurias saugo ir gina skirtingos teisės šakos: administracinė, baudžiamoji, civilinė, darbo, mokesčių teisė. Taigi tas pats veiksmas gali būti kvalifikuojamas ir kaip nusikaltimas, ir kaip deliktas, ir kaip drausmės pažeidimas, ir kaip mokesčių įstatymų pažeidimas. Atitinkamai asmeniui už tą patį pažeidimą gali būti taikomos skirtingos teisinės atsakomybės rūšys.

Dėl S. M. galimai turėtų 40000 Lt ir jų vertinimo, nustatant Pareiškėjo tikrinamojo laikotarpio pajamas ir išlaidas, sprendime nurodyta, jog pagal Civilinio kodekso nuostatas pajamos, gautos iš abiejų sutuoktinių bendros veiklos, ir pajamos, gautos iš vieno sutuoktinio veiklos, laikomos sutuoktinių bendru turtu ir dalys yra lygios. Patikrinimo metu nustatyta, jog

Pareiškėjas su S. M. gyveno santuokoje ir vedė bendrą ūkį nuo 2011-07-09, o išlaidos automobiliui *Mercedes Benz* CLS350 įsigyti patirtos 2011-03-01, t. y. iki santuokos sudarymo. Mokesčių administratorius negali traktuoti situacijos kitaip, nei tai apibrėžta įstatymu, todėl išlaidos už įsigytą turtą iki santuokos sudarymo pagrįstai priskirtos išimtinai Pareiškėjui. Centrinis mokesčių administratorius taip pat įvertino Pareiškėjo pateiktus ir mokestinėje byloje esančius duomenis apie S. M. 2006–2007 m. gautas pajamas užsienyje, kurios sudaro 4441 Airijos svarų (pagal Pareiškėjo skundą S. M. dirbo Airijoje), t. y. apie 19468.54 Lt. Tačiau asmuo per atitinkamą laikotarpį gauna ne vien tik pajamų, tačiau ir patiria pragyvenimo išlaidų, todėl pateikti duomenys nesudaro pagrindo konstatuoti, jog S. M. turėjo piniginių lėšų dengti Pareiškėjo 2011 turėtas išlaidas. Be to, S. M. nei tiriamuoju, nei tikrinamuoju laikotarpiu nėra deklaravusi, jog turi santaupų ne banko įstaigose. Piniginių lėšų banko įstaigose mokesčių administratorius nenustatė, o kitokių įrodymų, kurie pagrįstų Pareiškėjo poziciją, byloje nėra.

Dėl Pareiškėjo argumentų, jog automobilį *Mercedes Benz* jis įsigijo iš santaupų, gautų per visą darbinę veiklą pagal verslo liudijimą, sprendime nurodyta, jog patikrinimo metu buvo įvertintos visos Pareiškėjo gautos pajamos tiriamuoju ir tikrinamuoju laikotarpiu, įskaitant ir pajamas, gautas iš individualios veiklos, tačiau atlikta gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizė parodė, jog gautų pajamų neužteko tokio dydžio santaupoms sukaupti.

MAĮ 67 str. yra apibrėžtas mokesčio apskaičiavimo teisingumo pagrindimas ir ginčo šalims kylančios pareigos. Šio straipsnio 1 dalyje yra nurodyta, jog mokesčių administratorius privalo pagrįsti jo mokesčių mokėtojui apskaičiuotas mokesčio ir su juo susijusias sumas. Centrinio mokesčių administratoriaus vertinimu, Inspekcija visiškai įgyvendino šią pareigą, atlikdama Pareiškėjo gautų pajamų ir patirtų išlaidų analizę, mokestinio patikrinimo metu surinkdama mokestiniam patikrinimui reikalingą informaciją, kurios metu nustatyta, jog Pareiškėjo išlaidos 2011 metais viršijo oficialiai gaunamas pajamas. MAĮ 67 str. 2 dalyje yra numatyta, jog mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos. Pateikti įrodymai negali būti prieštaringi ir neturi kelti abejonių, taip pat turi būti tokie, kurių pagrįstumą mokesčių administratorius ar mokestinį ginčą nagrinėjančios institucijos galėtų įvertinti toms institucijoms prieinama informacija. Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas, apsiribodamas deklaratyvaus pobūdžio nesutikimo motyvais, nepateikė įrodymų, kurie paneigtų mokesčių administratoriaus nustatytas aplinkybes.

Pareiškėjas su skundžiamu sprendimu nesutinka ir prašo Komisijos jį panaikinti.

Pareiškėjas nurodė, jog centrinis mokesčių administratorius neįvertino svarbių aplinkybių:

1) išlaidos automobiliui įsigyti turėjo būti padalintos tarp jo ir sutuoktinės S. M., neatsižvelgiant į tai, kad formaliai santuoka buvo sudaryta vėliau, nei įsigytas automobilis. Pareiškėjas su sutuoktine dar iki santuokos sudarymo (2011-07-09), t. y. nuo 2008 m. vedė bendrą ūkį, todėl į jos pajamas taip pat turėjo būti atsižvelgta. Pareiškėjas nurodė, kad 2005–2007 m. ji dirbo Airijoje ir per šį laikotarpį sukauptė apie 40000 Lt.

2) Automobilis *Mercedes* buvo jo svajonė, kuriai jis taupė pinigus. Automobilį jis įsigijo iš viso gyvenimo santaupų, gautų iš darbinės ir individualios veiklos, taip pat iš sutuoktinės lėšų. Be to, automobilio kaina sąlyginai nėra didelė, todėl neturi kilti abejonių dėl tokio dydžio piniginių lėšų sutaupymo.

3) Pareiškėjas taip pat akcentuoja, kad ikiteisminis tyrimas jo atžvilgiu buvo nutrauktas, nenustačius nusikalstamos veikos požymių. Pareiškėjas pajamų šaltinių mokesčių administratoriui nedetalizavo (nurodė mokesčių administratoriui kreiptis į jo advokatą), siekdamas nepakenkti parengtai gynybos strategijai baudžiamojoje byloje.

Iš bylos medžiagos matyti, kad skundžiamas sprendimas tvirtintinas.

Ginčas šioje byloje kilo dėl nurodymų Pareiškėjui sumokėti 3378,42 EUR GPM bei su juo susijusias sumas, mokesčių administratoriui konstatavus, jog Pareiškėjo išlaidos tikrintuoju laikotarpiu (2010–2011 m.) viršijo gautas pajamas 2011 m – 72 209 Lt, t. y. jog Pareiškėjas gavo kitų pajamų, kurių mokesčių įstatymų nustatyta tvarka nedeklaravo, nuo kurių neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą GPM. Mokesčių administratorius, konstatavęs, jog Pareiškėjo išlaidos tikrintuoju laikotarpiu viršijo jo pajamas, taikė MAĮ 70 str. 1 dalies nuostatas ir mokesčius Pareiškėjui apskaičiavo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą, taikydamas išlaidų metodą.

Įvertinus skundžiamą sprendimą bei Klaipėdos AVMI patikrinimo aktą ir sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo, matyti, kad šiuose dokumentuose išsamiai aptartos mokesčių administratoriaus nustatytos faktinės aplinkybės, susijusios su Pareiškėjo gautomis pajamomis bei patirtomis išlaidomis, taip pat MAĮ 70 straipsnio ir Taisyklių nuostatos, reglamentuojančios mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą taikymą. Todėl Komisija, vengdama pasikartojimų ir sutikdama su mokesčių administratoriaus pateiktu MAĮ 70 straipsnio bei Taisyklių nuostatų vertinimu, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių, kurios yra išdėstytos ir Komisijos sprendimo nustatomojoje dalyje, iš naujo neapartinėja, o sprendime pasisako dėl Pareiškėjo skunde Komisijai ir jo atstovo skundo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu nurodytų esminių nesutikimo su skundžiamu sprendimu motyvų.

Dėl S. M. pajamų vertinimo, nustatant Pareiškėjo tikrinamojo laikotarpio pajamas ir išlaidas, Komisija nurodo, jog, vadovaujantis Civilinio kodekso (toliau – CK) 3.87 str. 1 dalies nuostatomis, sutuoktinių turto teisinis režimas reiškia, kad turtas, sutuoktinių įgytas po santuokos sudarymo, yra jų bendroji jungtinė nuosavybė. Kitu atveju turtas yra arba asmeninė, arba bendroji dalinė nuosavybė. Pareiškėjo atveju automobilis *Mercedes Benz CLS350* buvo įsigytas 2011-03-01, t. y. iki santuokos sudarymo, ir įregistruotas Pareiškėjo vardu kaip jo asmeninė nuosavybė. Todėl mokesčių administratorius, nustatydamas Pareiškėjo tikrinamojo laikotarpio pajamas ir išlaidas, pagrįstai išlaidas automobiliui įsigyti visa apimtimi priskyrė Pareiškėjui ir nedalino jų Pareiškėjo sutuoktinei S. M. . Be to, objektyviais duomenimis nepagrįsti Pareiškėjo teiginiai apie Airijoje 2005–2007 m. uždirbtas 40000 Lt pajamas, jų sutaupymą ir perdavimą Pareiškėjui automobiliui įsigyti. Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad S. M. 2007–2011 m. gavo 16817,45 Lt pajamas ir patyrė 32616 Lt vartojimo išlaidas, sutaupų banko įstaigose neturėjo, o galimai turėtų piniginių lėšų ne banko įstaigose nedeklaravo. Taigi, teigti, kad Pareiškėjas automobiliui įsigyti panaudojo S. M. tariamai perduotas pinigines lėšas, nėra jokio pagrindo.

Dėl Pareiškėjo skundo teiginių, jog pinigines lėšas automobiliui įsigyti jis sutaupė iš darbo užmokesčio ir vykdytos individualios veiklos, Komisija nurodo, jog patikrinimo metu, remiantis kredito įstaigų duomenimis, mokesčių administratoriaus duomenų bazių informacija, ikiteisminio tyrimo metu surinkta medžiaga, Lietuvos statistikos departamento pateikta bei kita patikrinimo metu surinkta informacija, buvo įvertintos Pareiškėjo tiek tikrinamuoju, tiek tiriamuoju laikotarpiu gautos su darbo santykiais susijusios ir individualios veiklos pajamos bei patirtos išlaidos. Atlikto įvertinimo metu buvo nustatyta, kad iki 2007 m. Pareiškėjas niekur nebuvo dirbęs ir pajamų negavo, o tiriamuoju (2007–2009 m.) ir tikrinamuoju (2010–2011 m.) laikotarpiu Pareiškėjo išlaidos viršijo jo gautas pajamas. Kitų objektyviais įrodymais pagrįstų duomenų apie Pareiškėjo gautas ir sutaupytas pajamas byloje nėra.

Įrodinėjimo pareigos mokestiniuose ginčiuose paskirstymą nustatančiame MAĮ 67 straipsnyje yra įtvirtinta nuostata, jog mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus apskaičiuotomis konkrečiomis mokesčio ir su juo susijusiomis sumomis, privalo pagrįsti, kodėl jos yra neteisingos (67 str. 2 dalis). Administracinių teismų praktikoje ne kartą yra pažymėta, kad sąvoka „pagrįsti“ turi dvejopą reikšmę. Vienu atveju „pagrįsti“ reiškia pateikti pagrįstus argumentus, kad pagal mokesčių administratoriaus turimą ir tirtą medžiagą mokestis apskaičiuotas neteisingai ar neteisingai nustatyta mokesčio bazė arba

neteisingai interpretuotos faktinės aplinkybės, arba neteisingai taikytos materialinės teisės normos. Kitu atveju sąvoka „pagrįsti“ reiškia pateikti naujus įrodymus, kurie patvirtintų faktines aplinkybes, sąlygojančias nustatytos mokesčio bazės neteisingumą ar mokesčio dydžio apskaičiavimo neteisingumą arba įrodymus apie kitas aplinkybes, kuriomis mokesčių mokėtojas grindžia savo reikalavimą (LVAT 2006-06-27 sprendimas administracinėje byloje Nr. A¹⁵-1108/2006; 2011-01-06 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-1744/2010).

Komisija pažymi, jog pareiga nurodyti pajamų šaltinius pirmiausia tenka mokesčių mokėtojui, kuris ir privalo užtikrinti, jog, esant kompetentingų valstybės institucijų reikalavimui, jis galės pateikti šiuos šaltinius pagrindžiančius dokumentus. Pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių pajamų nedeklaruodamas pateikiant atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų deklaracijas (pavyzdžiui, kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos (LVAT 2013 m. balandžio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-27-13; 2013 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-2923/2012; 2010 m. gruodžio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁷⁵-1852/2010).

Komisija, atsižvelgdama į tai, jog Pareiškėjo skunde nurodyti teiginiai apie jo sutaupų iš su darbo santykiais susijusios ir individualios veiklos buvimą, taip pat S. M. sutaupytų piniginių lėšų perdavimą Pareiškėjui, nėra pagrįsti objektyviais įrodymais, daro išvadą, jog byloje nėra pagrindo kitaip vertinti patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, jog 2011 m. Pareiškėjo išlaidos 72209 Lt viršijo gautas pajamas, t. y. Pareiškėjas patyrė išlaidas, kurių nepagrindė GPMĮ nustatyta tvarka apmokestintais pajamų šaltiniais. Nustačius, kad Pareiškėjas disponavo 72209 Lt dydžio pajamomis, kurių šaltiniai mokesčių administratoriui yra nežinomi, Pareiškėjui nuo gautų ir GPMĮ nustatyta tvarka neapmokestintų pajamų pagrįstai buvo apskaičiuotas mokėtinas GPM ir su juo susijusios sumos.

Dėl Pareiškėjo argumentų, jog ikiteisminis tyrimas dėl neteisėto praturtėjimo (BK 189¹ str. 1 dalis) jo atžvilgiu buvo nutrauktas, nenustačius nusikaltimo požymių, Komisija nurodo, jog centrinis mokesčių administratorius tinkamai ir išsamiai įvertino šios aplinkybės įtaką mokesčiams apskaičiuoti ir mokestinei atsakomybei taikyti. LVAT yra konstatavęs, jog baudžiamajame procese sprendžiamas galbūt nusikalstamas veikas padariusių asmenų baudžiamosios atsakomybės klausimas, o mokestiniame procese sprendžiamas mokesčio mokėtojo apmokestinimo klausimas ir abu šie procesai vykdomi pagal skirtingus teisės aktus, turi skirtingus tikslus, skirtingus subjektus, o tai sąlygoja skirtingą šiuose procesuose turimų įrodymų bei nustatytų aplinkybių vertinimą ir gali nulemti skirtingą šių procesų rezultatą. Baudžiamosios bylos baigtis, šiuo atveju, negali iš esmės padaryti įtakos pareiškėjo apmokestinimui, nes mokestinio patikrinimo metu surinktų įrodymų ir nustatytų aplinkybių visuma pagrindžia apskaičiuotų mokestinių sumų pagrįstumą. Palanki baudžiamosios bylos baigtis apeliando atžvilgiu konstatuoja įrodymų nepakankamumą baudžiamosios atsakomybės prasme, tačiau ne mokestinės atsakomybės prasme (LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-03-25 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶-238/2007).

Atsižvelgdama į aukščiau nurodytas aplinkybes, Komisija konstatuoja, kad skundžiamas centrinio mokesčių administratoriaus sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl naikinti jį Pareiškėjo skunde nurodytais motyvais nėra pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2016-02-29 sprendimą Nr. 68-51.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti komisijos pirmininkę

Rasa Stravinskaitė

Komisijos nariai

Andrius Venius

Lina Vosylienė